

Sociaal domein: financiën en taakstelling

April 2024

1 Inleiding

In 2015 werd het sociaal domein van gemeenten uitgebreid met de zgn. 3D's: Jeugdwet, WMO en Participatiewet. Van die laatste twee waren er al onderdelen bij de gemeenten ondergebracht. In Maastricht hebben we de eerste jaren gevaren op budgettaire neutraliteit: we zorgden dat we de nieuwe taken konden uitvoeren binnen de daarvoor ontvangen rijksbudgetten. Vanaf 2017 bleek dat niet meer haalbaar, er moest geld bij dat de gemeente zelf moest opbrengen. Om te zorgen dat dit geen structureel verschijnsel zou worden, werd in 2019 een bezuinigingsronde opgestart, die in 2020 leidde tot de vaststelling van de zogenaamde pre-begroting 2021. Deze bezuinigingen van ca 21 mln. landden in de begroting 2021, maar werden daarin nog verder opgehoogd naar 23 mln. In de jaren daarna werd er gestuurd en gemonitord op het realiseren van de opgave. Ondanks de verschillende rapportages, ook naar de raad, is er behoefte om het hele proces en de uitkomst daarvan nog eens in beeld te brengen. Daarvoor dient deze notitie.

In het volgende hoofdstuk wordt de probleemstelling iets verder aangescherpt. Vervolgens komen de bezuinigingen van 2020 aan bod: de start, de monitoring en de realisatie (hoofdstukken 3 en 4). Daarna volgt hoofdstuk 5 waarin wordt ingegaan op de vraag hoe het sociaal domein qua financiën en P&C in elkaar zit en werkt. Een uitwerking daarvan is te lezen in hoofdstuk 6 over de geldstromen, met name die geldstromen die een rol kunnen spelen bij het halen van de taakstelling. Hoofdstuk 7 bevat een aantal specifieke toelichtingen. Als laatste zijn in de bijlagen diverse tabellen opgenomen ten aanzien van bezuinigingen:

1. Met een overzicht van alle oorspronkelijke bezuinigingen van de pre-begroting
2. Een overzicht van hoe deze bezuinigingen stapsgewijs gerealiseerd zijn
3. Een overzicht van de bezuinigingen met lage impact.

2 Probleemstelling

In de vragen die vaker over de financiën van het sociaal domein gesteld worden klinkt een gemeenschappelijke noemer door: heeft het sociaal domein de doelen en de bezuinigingen van 2020 gehaald: in control komen, tekorten wegwerken en betere sturing realiseren?

In 2020 waren de tekorten, die in de miljoenen liepen, aanleiding om een externe partij te vragen om het sociaal domein door te lichten. Dat heeft in het voorjaar van 2020 geresulteerd in een rapport van KPMG. Daarin gaf KPMG aan:

- Dat de tekorten veroorzaakt werden door te geringe rijksbijdragen en een meer dan gemiddeld grotere groep cliënten dan vergelijkbare gemeenten;
- Dat de tekorten zich al enkele jaren voordeden, er ook voor gewaarschuwd werd, maar dat de gemeentelijke sturing onvoldoende was: niet slagen van de bezuinigingen via de draaiknoppen, onvoldoende vertaling van beleid naar uitvoering (kostenbewustzijn), het vasthouden aan de Maastrichtse maat door de raad, gebrekkige informatie vanuit data, verkeerde prikkels bij de inkoop van zorg.

Deze constateringën maakten duidelijk dat er verbeteringen nodig waren op het gebied van gemeentelijke bedrijfsvoering, sturing van de uitvoering sociaal domein, sturing o.b.v. data en dus gegevens over de cliënten, bereidheid bij de raad om keuzes te maken, herziening van de inkoop van zorg etc. Ook gaf het rapport een aanzet tot de bezuinigingen.

In opeenvolgende verbeterplannen, en financieel in de pre-begroting, is deze analyse overgenomen. De organisatorische interventies zijn geland in het Uitvoeringsplan Duurzaam Sociaal Domein, waarover afzonderlijk gerapporteerd wordt. In deze notitie wordt het financiële perspectief toelicht.

3 Bezuinigingen: start en monitoring

3.1 De oorspronkelijke bezuinigingen

In 2019 en 2020 zijn de bezuinigingen voorbereid en via de pre-begroting vastgesteld in de Programmabegroting 2021. In bijlage 1 is een overzicht opgenomen van de bezuinigingen zoals ze zijn vastgesteld in: 1) het algemeen kader pre-begroting, 2) bezuinigingen pre-begroting, 3) extra bezuinigingen pre-begroting en 4) bezuinigingen begroting 2021. Bezuinigingen die zijn afgefallen zijn niet vermeld. Ook kunnen bedragen in de besluitvorming verlaagd zijn t.o.v. oorspronkelijke voorstellen. Bijlage 1 betreft dus de bedragen die meteen zijn vertaald in lagere budgetten. Daarmee waren ze in de begroting gerealiseerd. Maar het was zaak om ze ook in de uitvoering te realiseren, anders zouden er in de jaarrekening tegenvallers kunnen ontstaan. En het was zaak om aan de algemene taakstellingen van de zgn. budgetplafonds van 9,8 mln.¹ nog invulling te geven. Daarom werd een aanpak sturing en monitoring ingericht.

Onderstaande tabel is een samenvatting van de oorspronkelijke bezuinigingen. In bijlage 1 is het uitgebreide overzicht opgenomen met alle concrete bezuinigingen en taakstellingen.

Tabel Bezuinigingen sociaal pre-begroting en begroting 2021				
	2021	2022	2023	2024
WMO	2.933	4.951	7.786	9.966
Jeugd	1.296	3.167	5.038	6.838
Participatie	75	900	1.150	1.360
Armoede	172	304	294	294
Toegang en Wijkteams	865	1.500	1.800	2.300
Gezondheid	42	352	377	402
Sport en Onderwijs	74	81	90	102
Samenkracht en Burgerparticipatie	1.125	1.596	1.990	1.990
	6.581	12.851	18.525	23.252

3.2 Monitoring

Voor de monitoring is de lijst van bezuinigingen voorzien van actiehouders en kolommen met rapportages en status aanduiding. De statusaanduidingen werden in kleur weergegeven. Zo werd duidelijk wat haalbaar leek en wat niet. Of waar er extra keuzes of sturing nodig waren door het management.

¹ Zie bijlage 1 Jeugd G4 en WMO G4

In die periode bleek al snel dat we sommige bezuinigingen niet zouden halen. Daarnaast bleek dat harde budgetplafonds juridisch niet haalbaar waren. Voor de niet haalbare bezuinigingen is naar alternatieven gezocht. Daarvoor zijn er scrumsessies georganiseerd met managers, directeuren, wethouders, beleidsmedewerkers en financieel adviseurs. Daarvoor zijn bezuinigingen onderzocht, waaronder ook een restant van de zgn. blauwe lijst met bezuinigingen. Dat was de volledige lijst van bezuinigingen van 2020. Een deel daarvan is toen niet ingezet, maar konden mee naar een vervolgtraject. De uitkomsten van scrums en blauwe lijst werden echter politiek of bestuurlijk ongewenst gevonden. Van de verschillende sessies zijn de bezuinigingen met heel weinig impact uiteindelijk in de oplossing verwerkt voor ca € 0,9 mln.

Met betrekking tot de budgetplafonds is gekozen voor een strategie waarin via slimme inkoop en effectieve toegang alsnog (zo veel mogelijk van) de originele taakstelling op het inkoop-budget Wmo en Jeugd zou kunnen worden gerealiseerd.

Het laatste dashboard van de monitoring dateert van medio 2022. Medio 2023 is naar een afronding van de financiële vraagstukken toegewerkt. Er zijn derhalve verschillen tussen de stand van zaken in 2022 en die in 2023. Bovendien staat het dashboard vol met ambtelijke teksten en namen. We hebben dat in 2023 niet AVG-geschikt geacht om te delen met de raad. Maar er kan indien gewenst wel inzage worden gegeven.

3.3 De tegenvallers en de alternatieven

In 2023 is toegewerkt naar een afronding. Aan de ene kant resulteerde de monitoring van de oorspronkelijke bezuinigingen in een paar hardnekkige tegenvallers. Dat waren de volgende:

De niet gerealiseerde oorspronkelijke bezuinigingen				
	2021	2022	2023	2024
Meer PGB's voor hulp bij het huishouden	150	350	550	750
Aanscherpen indicatiestelling hulp bij het huishouden	235	610	1.580	1.685
Anders organiseren voordeur dienstverlening	0	116	616	1.116
Budgetplafond WMO	-	-	1.000	2.700
Budgetplafond Jeugd	-	1.572	3.272	4.972
	385	2.648	7.018	11.223

Tegelijkertijd wierpen de alternatieve maatregelen om de kosten van WMO en Jeugd te beheersen hun vruchten af. Met name het werken met lumpsum bekostiging van zorgaanbieders blijkt grote besparingen op leveren in de WMO. Zorgaanbieders krijgen een min of meer vast bedrag per jaar en hebben dus geen belang meer bij zoveel mogelijk cliënten, maar juist bij minder cliënten, minder zorg, efficiëntere zorg en afschaling van zorg.

Een tweede ontwikkeling was dat het rijk, na jarenlange gemeentelijke lobby's, eindelijk over de brug kwam met extra bijdragen voor Jeugd en WMO. Bij WMO betrof het een vergoeding voor de aanzuigende werking van de zeer lage eigen bijdragen die cliënten moeten betalen voor de zorg en die met name bij huishoudelijke hulp gezorgd heeft voor meer vraag en dus voor kostenstijgingen.

Mochten deze extra rijksmiddelen worden ingezet om de open einden van de bezuinigingen te dekken?

Als we bedenken dat de bezuinigingen van 2020 geen doel op zichzelf waren, maar een middel om te komen tot tekortbeheersing, dan is het antwoord ja. Ook waren de te geringe rijksbijdragen destijds al genoemd als een reden voor de tekorten. Als we deze gelden destijds al hadden gehad, waren de tekorten ook lager geweest. Daarom is het logisch om ze nu ook in te zetten voor de tekorten.

Met deze redeneringen als leidraad heeft het college in 2023 een begroting aan de raad voorgelegd waarin een aantal zaken zijn opgelost en er nog een opgave open staat. Dat wordt hierna verder toegelicht.

4 Bezuinigingen: de realisatie

De budgetontwikkeling van de laatste 4 jaar wordt door vele tientallen factoren beïnvloed. De duidelijk dalende trend ten gevolge van de bezuinigingen van 2020 is duidelijk te zien in de meerjarenbegroting 2021-2024. Als we in opvolgende begrotingen kijken komen daar al snel vele factoren bij die de dalende trend deels tenietdoen en andere die hem weer versterken. Denk aan indexeringen die het tekort doen oplopen, en aan de verschuiving van Beschermd Wonen-taken naar de Wet Langdurige zorg die het tekort doen afnemen.

Zoals gezegd is de oorspronkelijke taakstelling gerealiseerd door een combinatie van:

- A. Het realiseren van de meeste bezuinigingsvoorstellen
- B. Het alsnog van het rijk ontvangen van bijdragen die te laag waren
- C. De voordelen van een herinrichting van de inkoop van zorg
- D. De voordelen door minder cliënten
- E. Overige dekking: dekking SD die geen relatie heeft met de probleemstelling

Dat is zo vastgesteld door middel van de Programmabegroting 2024-2027. Dit leidt tot het volgende totaaloverzicht van de volledige realisatie. Dat is een samenvatting van de uitgebreide versie in bijlage 2, waarin de A-E categorieën zijn opgenomen.

Tabel afloop bezuinigingen (pre-) begroting 2021								
	2021	2022	2023	2024	2025	2026	2027	
Opgave 2021								
WMO	2.933	4.951	7.786	9.966	9.966	9.966	9.966	
Jeugd	1.296	3.167	5.038	6.838	6.838	6.838	6.838	
Participatiewet	247	1.204	1.444	1.654	1.654	1.654	1.654	
Soc basis en toegang	1.990	3.096	3.790	4.290	4.290	4.290	4.290	
Gezondheid	42	352	377	402	402	402	402	
Onderwijs	74	81	90	102	102	102	102	
Totaal	6.581	12.851	18.525	23.252	23.252	23.252	23.252	
Gerealiseerd								
WMO	2.548	3.991	5.672	8.809	11.185	11.311	11.291	
Jeugd	1.296	3.167	7.634	8.822	8.879	4.242	3.742	
Participatiewet	247	1.204	1.444	3.508	3.508	3.508	3.508	
Soc basis en toegang	1.990	3.096	2.848	3.762	3.620	3.630	3.636	
Gezondheid	42	352	377	402	402	402	402	
Onderwijs	74	81	90	102	102	102	102	
Totaal *)	6.196	11.891	18.065	25.405	27.696	23.195	22.681	
Saldo uit alg midd	385	960	460			57	571	
Saldi naar alg midd				-2.153	-4.444			
*) is incl. taakstelling subsidies nog te realiseren					750	1.500	1.500	

Uit deze tabel blijkt o.a. dat:

1. Op WMO structureel meer wordt gerealiseerd dan de oorspronkelijke opgave.
2. Op jeugd in de latere jaren minder wordt gerealiseerd. Dat komt doordat de extra rijks gelden voor jeugd afnemen in de tijd.
3. Bij de Participatiewet meer is gerealiseerd door een meevaller op de rijksbaten. Deze rijksbaten hadden geen directe link met het doel van de bezuinigingen.
4. In de jaren 2024 en 2025 de extra rijks gelden voor jeugd zorgen voor meevallers in de eindsaldi van 2,2 en 4,4 mln. die afgedragen zijn aan de algemene middelen.
5. Onder gerealiseerd de nog te realiseren taakstelling subsidies van 1,5 mln. staat.
6. Er een eindsaldo is van 571.000 dat niet gerealiseerd is.

In 2027 is het eindsaldo 571.000 dat is gedekt vanuit de algemene middelen. Betekent dit dat het sociaal domein voor dat bedrag dan structureel de taakstelling niet gehaald heeft? Dat klopt. Maar zo zijn er altijd bedragen die een domein ontvangt of geeft. Voor het Sociaal Domein is dat – gezien de grote bedragen die erin omgaan – door de jaren een wisselend beeld, dat niet eenzijdig een kant op gaat. Zie daarvoor ook de tabel in paragraaf 5.2.

In hoofdstuk 7: Specifieke toelichtingen, zijn diverse stappen nader toegelicht die in de realisatie zijn gezet.

5 Werking P&C en Financiën

5.1 Waarin is het sociaal domein anders?

De wettelijke en gemeentelijke regels en systemen die de financiën van afdelingen reguleren zijn in het sociaal domein hetzelfde als in andere afdelingen of domeinen. Ook de accountant kijkt er vanuit dezelfde achtergrond naar en beoordeelt vanuit dezelfde standaarden.

Toch zijn er de nodige verschillen:

1. Er zijn veel opneemregelingen, d.w.z. dat burgers recht hebben op uitkeringen of zorg ongeacht of de budgetten daarvoor groot genoeg zijn. We kunnen niet zeggen in oktober: “het budget is op, kom in januari maar terug”. De budgetplafonds zijn bij deze burgerrechten verboden. Ook kunnen we de vraag van burgers niet precies voorspellen. Dat maakt dat we minder op budgetbeheersing kunt sturen dan bij andere afdelingen.
2. Rijkbijdragen worden aan gemeenten toegekend o.b.v. van verdeelsleutels of verdeelmodellen. Regelmatig kunnen daar wijzigingen in aangebracht worden. Daarbij zijn er voordeelgemeenten en nadeelgemeenten. Wij hebben daar zelf geen invloed op. Vanwege de grote bedragen zijn de gevolgen in het sociaal domein dan altijd relatief groot in de gemeentebegroting.
3. De financiën van het programma sociaal domein zijn veel omvangrijker dan die van andere programma's en afdelingen. De uitgaven omvatten ca 45% van alle gemeentelijke uitgaven. En het sociaal domein is 5 tot 25 keer zo groot als de meeste andere programma's. Dat brengt met zich mee dat het al snel gaat om enorme bedragen.
4. Gezien de grote bedragen is er meer behoefte om te monitoren en te sturen op de grote aantallen. In de jaren na de komst van de zgn. 3D's zijn er dan ook raadsmonitors geweest, eerst per kwartaal en later per half jaar. Daarna is en wordt er gewerkt aan de automatisering daarvan, opname in de reguliere P&C-cyclus en betere sturing.

5. Bovenstaande aspecten worden altijd genoemd in de risicoparagraaf van de begroting of de jaarrekening. De schommelingen zijn groot, de mogelijkheden om te sturen zijn soms gering, een goede monitoring is dan extra belangrijk.

5.2 Moet een domein of afdeling altijd zijn eigen boontjes doppen?

Moet een afdeling altijd zijn eigen boontjes doppen?

Nee, de wet geeft de raad juist de bevoegdheid tot integrale afweging over de programma's heen. De vaker gehoorde uitspraak dat het sociaal domein zijn tekorten moet terugbetalen of moet wegwerken is dan ook meer een politiek statement dan een financiële regel of norm. Ook vanuit het gemeentefonds is die norm er niet. Er is bestedingsvrijheid voor gemeenten, mits uiteraard de wet wordt uitgevoerd. In het coalitieakkoord is overigens wel opgenomen dat eerder afgesproken bezuinigingen binnen het Sociaal Domein moeten worden ingevuld.

Hebben andere afdelingen bezuinigd voor het SD of waren de tekorten destijds breder?

Ja, van de bezuinigingsvoorstellen pre-begroting van in totaal structureel € 15,6 mln. was € 11,3 voor het sociaal domein, dus € 4,3 mln. voor de andere domeinen. Bij de andere domeinen waren er per saldo niet of nauwelijks tekorten. Voor het SD kwamen er nog aanvullende bezuinigingen bij plus de budgetplafonds. Waarmee het totaal op € 23,2 mln. kwam.

Wat zijn de lasten van het sociaal domein buiten de taakstellingen die ten laste van de algemene middelen komen?

Dat geeft een wisselend beeld waarbij het totaaleffect de laatste jaren beperkt was. Zie de tabel hieronder.

Tabel. Overige mutaties tussen SD en algemene middelen								
Posten niet gerelateerd aan de taakstelling								
Plusbedragen = ten gunste van de algemene middelen								
		2021	2022	2023	2024	2025	2026	2027
Begroting 2021	Correctie SIF gelden	-300						
	Indicatiestelling Omnibuzz	12	15	120	220			
	Financiering uit Vruchtboomfo	1.500						
	BUIG lasten	-600	-900	-1.200	-1.200	-1.200	-1.200	-1.200
	BUIG inkomsten	1.900	1.900	1.900	1.900	1.900	1.900	1.900
Begroting 2022	Prognose Sociaal Domein		-1.664	-4.023	-4.147	-4.141	-4.141	-4.141
Begroting 2023	Bijstelling stelpost jeugdzorg				2.535	2.338	143	0
	Verwerking stelpost jeugdzorg				-2.535	-2.338	-143	0
	Onderwijs en jeugd			-223	-198	-198	-198	-198
Structurele effecten jaarrekening 2021								
	Lokaal minimabeleid			-280	-280	-280	-280	-280
	Rolstoelen			-150	-150	-150	-150	-150
	Woningaanpassingen			-250	-250	-250	-250	-250
	GGD (JGZ, OGGZ en VT)			-662	-623	-603	-563	-563
	Eigen bijdrage cliënten (CAK)			-300	-300	-300	-300	-300
	Begeleiding groep (BGG)			247	247	247	247	247
	Begeleiding individueel (BGI)			2.990	2.207	2.207	2.207	2.207
	Huishoudelijke verzorging (HV)			1.369	1.347	1.347	1.347	1.347
	Jeugdhulp			1.000	1.000	1.000	1.000	1.000
	50 gezinnen aanpak			100	0	0	0	0
Berap 2 2023	Diverse posten			1.053	-4.938	-1.371	-1.285	-1.310
Begroting 2024	Niet indexeren subsidies				0	0	0	1.000
Totaal		2.512	-649	1.691	-5.165	-1.792	-1.666	-691

NB: het hoge tekort 2024 van Berap 2 2023 wordt veroorzaakt doordat de daling van de rijksbaten BUIG met 3,57 mln. voor 2024 is doorgevoerd, maar nog niet voor de jaren daarna, in afwachting van nieuwe informatie van het rijk.

Klopt het dat het sociaal domein al vóór de pre-begroting grote tekorten had?

Ja, dat klopt, maar die tegenvallers zijn al grotendeels gecompenseerd met de extra van het rijk ontvangen jeugdgelden. Het budget voor de Jeugdwet is vanaf 2022 structureel verhoogd omdat het Rijk op basis van een advies van een commissie van wijzen concludeerde dat de budgetten te laag waren. In Maastricht is een deel van deze verhoging gebruikt om de al vóór 2021 opgelopen tekorten jeugd te compenseren.

Tabel. Tekorten van vóór de pre-begroting en dekking								
Begroting 2020	Sociaal Domein	-6.600	-6.600	-6.600	-6.600	-6.600	-6.600	-6.600
Begroting 2022	Extra inkomsten Jeugd			7.300	6.850	6.300	6.300	6.300
Totaal per saldo		-6.600	-6.600	700	250	-300	-300	-300

Overigens is aan deze extra middelen door het Rijk een structurele afbouw van het macrobudget vanaf 2024 gekoppeld. Daarnaast staat een extra besparing van 511 miljoen (landelijk) ingeboekt vanaf 2026. In de Voorjaarsnota 2024 kondigt het kabinet aan een eigen bijdrage voor jeugdhulp te willen invoeren als gedeeltelijke structurele dekking (270 mln.) voor de bezuiniging van landelijk € 511 miljoen. Mede hierdoor zou dit budgettair neutraal voor de gemeenten moeten verlopen.

5.3 KPMG

In het eerder aangehaalde KPMG-rapport wordt gesteld dat de werking van de P&C-cyclus in 2020 te wensen over liet. Er is dan ook een reeks aan verbeteradviezen gegeven, die geland zijn in onze verbetertrajecten. In de eindrapportage van het Uitvoeringsplan Duurzaam Sociaal Domein (DSD) wordt daarvan verslag gedaan.

5.4 Rekenkamer

Naar aanleiding van de door de rekenkamer in samenspraak met de Commissie begroting en verantwoording opgestelde onderzoeksagenda 2022, heeft de rekenkamer een verkennend onderzoek uitgevoerd naar de informatievoorziening aan de raad inzake de structurele bezuinigingen in het Sociaal Domein waartoe college en raad in 2020 besloten. Het belang van dit onderwerp was gelegen in de in 2019 geconstateerde begrotingsoverschrijdingen in het Sociaal Domein. Een verkennend onderzoek houdt in dat op basis van de beschikbare informatie een globale beoordeling plaatsvindt om te bezien of er voldoende aanknopingspunten zijn die een diepgaand onderzoek rechtvaardigen.

De uitkomst is in februari 2023 gepubliceerd in een Rekenkamerbrief Verkennend onderzoek bezuinigingen. De rekenkamer stelt vast dat de informatievoorziening aan de raad over de realisatie van de bezuinigingsdoelstellingen in algemene zin van voldoende niveau is om de controlerende taak van de raad te kunnen invullen. Wel ziet de rekenkamer nog enkele verbeterpunten bij de aansluitingen tussen de rapportages en bij de inhoudelijke toelichting over gerealiseerde en niet gerealiseerde bezuinigingen. De rekenkamer zag geen aanleiding een diepgaand onderzoek uit te voeren naar de informatievoorziening over de realisatie van de bezuinigingen in het Sociaal Domein.

6 Rol van diverse geldstromen

6.1 Gemeentefondsmutaties

Het gemeentefonds is de grootste inkomstenbron van gemeenten. Drie keer per jaar laat het ministerie van Binnenlandse zaken via circulaire wetten welke wijzigingen er in de bestaande geldstroom worden aangebracht. In grote lijn zijn er drie soorten mutaties:

1. Algemene mutaties zoals het zgn. accres die wij in Maastricht toevoegen aan de algemene middelen.
2. Taakmutaties voor geheel nieuwe taken. Om die toe te voegen aan afdelings- of programmabudgetten is een collegenota nodig en de daaruit volgende begrotingswijzigingen worden door de raad vastgesteld.
3. Taakmutaties voor bestaande taken. Als het gaat om nieuw beleid t.a.v. bestaande taken, is de werkwijze gelijk aan punt 2. Als het gaat om wijzigingen in bestaand beleid, bijvoorbeeld, prijs of volumestijgingen, aanpassing van regelgeving, dan worden de gelden in de regel toegevoegd aan de betreffende budgetten.

In relatie tot de taakstellingen van 2020 zijn er twee gemeentefondsmutaties van belang: de extra jeugdgelden voor de tekorten en de extra gelden ter compensatie van de aanzuigende werking van de zeer lage eigen bijdragen in o.a. de huishoudelijke hulp. In hoofdstuk 4 zijn deze gelden als “B” vermeld in het financiële plaatje. Ook is in paragraaf 3.3 toegelicht waarom juist deze twee geldstromen aan de taakstelling zouden mogen bijdragen. Het betreft immers rijksgeld voor juist die tekorten die (mede) ten grondslag lagen aan de problematiek van 2020.

6.2 Indexeringen, wat is de betekenis daarvan voor de bezuinigingen?

Alle budgetten van de gemeente worden in principe geïndexeerd, zowel lasten als baten. Dat is nodig om de budgetten gelijke tred te laten houden met de inflatie. Als we dat niet zou doen dan zouden we met de kostenbudgetten steeds minder kunnen doen omdat alles duurder wordt. Op de bezuinigingen van 2020 heeft de indexering geen invloed gehad. Die zijn allemaal naar het prijspeil van 2020 ingeboekt en vertaald naar de budgetten. Later ontvangen indexering op budgetten, heeft budgetten wel weer verhoogd, maar alleen maar om de geldontwaarding te compenseren. Er zijn dus geen indexeringsmiddelen ingezet om de 23 miljoen opgave mee te realiseren.

6.3 De gelden voor TONK TOZO en Oekraïne e.d. in relatie tot bezuinigingen.

Als er geld overblijft op specifieke regelingen dan dienen die te worden terugbetaald aan het rijk of vallen vrij in het rekening resultaat. Zo wordt ook feitelijk gehandeld. Er zijn dus geen TONK/TOZO/Oekraïne-middelen ingezet om de 23 miljoen opgave mee te realiseren.

7 Specifieke toelichtingen

Over enkele onderwerpen bleek de afgelopen maanden nogal eens onduidelijkheid te bestaan. Daarom deze extra toelichtingen.

7.1 Budgetplafonds nader toegelicht

De budgetplafonds betreffen twee bezuinigingstaakstellingen voor Jeugd en WMO van elk ongeveer 5 mln., samen 9,8 mln. Deze zijn genoemd in paragraaf 3.1 en 3.3 en daar met name aangeduid als niet gerealiseerde bezuinigingen waarvoor er alternatieven moesten komen.

Maar wat waren het eigenlijk voor bezuinigingen en waarom zijn ze niet gerealiseerd? Om te beginnen komen ze niet voort uit de KPMG-adviezen of –werkzaamheden. Ze zijn later aan het KPMG-pakket toegevoegd omdat ze dienden ter dekking van nieuwe tegenvallers. Die tegenvallers moesten door nieuwe bezuinigingen worden terugverdiend. Omdat er in die tijd door gemeenten geëxperimenteerd werd met budgetplafonds, werd dat idee ook maar gekoppeld aan deze nieuwe taakstelling. Maar al snel bleek dat dit wettelijk niet toegestaan was. We mogen tegen mensen die zorg nodig hebben niet zeggen dat het budget op een zeker moment op is (plafond).

Omdat direct ingrijpen op de hoogte van het budget niet was toegestaan, is uitgeweken naar sturing op de prijs ('p') en het volume ('q') van de betreffende budgetten. Daarvoor zijn nieuwe inkoopcontracten gesloten waarmee o.a. is gestuurd op het voorkomen van instroom in en bevorderen van uitstroom uit dure vormen van (intramurale) zorg. Langs deze weg is het gelukt om de begrote taakstelling alsnog te realiseren, waarbij de bijdrage vanuit de Wmo groter is dan origineel voorzien, en die van jeugd lager. Hoe dit verliep is toegelicht in de paragrafen 3.2, 3.3 en Bijlage 2.

7.2 Taakstelling via Berap 1 van 2023

Ruim 5 mln. van de taakstellingen is gerealiseerd via Berap 1 van 2023. Is dat niet wat al te gemakkelijk gegaan? Waaruit bestonden die meevallers in de Berap dan? En als de meevallers uit prognoses worden afgeleid, is er dan voldoende zekerheid dat ze ook feitelijk gerealiseerd worden?

In paragraaf 3.3 hebben we uitgelegd dat het – ter voorkoming van pijnlijke bezuinigingen en omdat het aansluit bij de probleemstelling – mogelijk moet zijn om meevallers ten gevolge van de verbeterde inkoop en daling aantal cliënten te gebruiken voor de financiële problematiek. In bijlage 2, ongeveer in het midden, staat de specificatie van de ruim 5 mln. van de Berap voor de taakstelling. En wel als volgt:

Invulling via Berap 1				2023	2024	2025	2026	2027
Jeugd verblijf inkoop	Jeugd	C		1635	1635	1635	1635	1635
Jeugd doelgroeparrangementen	Jeugd	C		779	779	779	779	779
Bureau Jeugdzorg minder cliënten	Jeugd	D		609	609	609	609	609
Overige effecten	Jeugd	E		-684	-684	-684	-684	-684
Minder gebruik van Persoonsgeb. Budgetten	WMO	D		717	719	721	717	717
Overige effecten	WMO	E		999	2.179	2.782	2.206	2.206
	Totaal		# #	4.053	5.235	5.841	5.262	5.262

Met hoofdletters zijn de categorieën C, D en E aangegeven. C staat voor verbeterde inkoop, D voor daling aantal cliënten en E voor Overige sociaal. Overig sociaal betreffen niet meevallers die in verband staan met de probleemstelling van 2020. Maar vanwege het gestelde in het collegeakkoord, dat de eerder afgesproken bezuinigingen binnen het sociaal domein moeten worden ingevuld,

achten wij het acceptabel dat beperkt ook dergelijke overige meevallers van het sociaal domein kunnen worden ingezet. De overige effecten betreffen een mix van sturing en toevallige meevallers, alle binnen het sociaal domein.

De toelichting van de C en D-posten in de tabel is als volgt:

Jeugd verblijf inkoop 1,6 mln.

De toelating tot GIK-J is zeer lastig door de strenge selectie. Hierdoor blijven de aantallen jeugdigen met GIK-J, net zoals in 2022, achter bij de verwachtingen. GIK-J is m.i.v. 1 juli 2022 een nieuw segment binnen de inkoop van jeugdhulp. Hierin komt een aantal verschillende vormen van intensieve jeugdhulp samen. Op basis van realisatiecijfers in 2021 is bij de begroting 2023 het budget voor GIK-J zo goed mogelijk geraamd. Bij nader inzien blijken minder jongeren te passen binnen dit segment en zijn de kosten binnen dit segment aanzienlijk lager.

Jeugd doelgroep arrangementen 0,8 mln.

Dit betreft meevallers bij begeleiding jeugd. De grootste factor daarin is de verschuiving naar doelgroep arrangementen. Dat is een verschuiving van individuele beschikkingen naar collectieve financiering per school.

Bureau jeugdzorg 0,6 mln.

Sinds Q3 2022 zien we een dalende trend bij Jeugdbescherming (JB). Bureau Jeugdzorg (BJZ) is de grootste Gecertificeerde Instelling (GI) in de regio. BJZ geeft aan dat de totale trend in Zuid-Limburg nog steeds dalende is en sterker dan in de andere regio's.

Minder gebruik van persoonsgebonden budgetten 1,9 mln.

Het gebruik van PGB's door burgers is al jaren dalende. Dat effect is verwerkt in de begroting via de Berap.

Prognoses. Ondanks dat we onze prognoses nog steeds verbeteren en door ontwikkelen, blijven ze natuurlijk onzeker. Zelfs jaarrekeningcijfers, die hard zijn voor een bepaald jaar, geven geen zekerheid voor een volgend jaar. In paragraaf 5.1 hebben we aangegeven waarin het sociaal domein financieel anders is. Het gaat daar ook om grote onzekerheden, waarmee we zullen moeten dealen.

7.3 Bezuinigingen impact laag

De bezuinigingen impact laag maakten deel uit van het pakket aan maatregelen waarmee college en raad bij de begroting 2024 de taakstellingen SD als afgerond beschouwden. Dat pakket is ook in bijlage 2 opgenomen onder "invulling begroting 2024". En in bijlage 3 is de gehele toelichting van de raadsinformatiebrief van 16 oktober nog eens opgenomen.

De bezuinigingen impact laag roepen ook nog weleens vragen op. Met name of het niet gewoon onderuitputtingen zijn en hoe het zit met de innovatiegelden. Werden die wel op de juiste wijze besteed?

Uit de toelichting in bijlage 3 blijkt dat er soms inderdaad sprake was van onderuitputting. Onderuitputting is een van de factoren waardoor de impact als laag kan worden aangemerkt. We gaven er toch al minder aan uit. Bij 5 van de 13 bezuinigingen is sprake van onderuitputting. Het bedrag van de bezuiniging is dan ongeveer gelijk aan de onderuitputting. Het betreft de maatregelen 4, 6, 7, 10 en 12.

Vanuit de innovatiebudgetten zijn lange tijd subsidies betaald. Bij de innovatiebudgetten ging het er om pilots op te starten, nieuwe initiatieven uit te proberen etc. Vaak ging dat in samenwerking met partijen in de stad, waarbij de gemeente dat ondersteunde met subsidies. Dat we het langer doen dan één jaar is te begrijpen. Projecten moeten na opstart en pionieren een kans krijgen om wortel te schieten. Echter, na enige jaren moeten dergelijke initiatieven structureel gemaakt worden met structurele financiering. Dan gaan ze weer uit het innovatiebudget, of een deel van het innovatiebudget wordt omgezet in structurele financiering. Stoppen met nieuwe innovaties doet de burger geen pijn. Daarom zijn de innovatiebudgetten aangedragen als een bezuiniging met impact laag.

7.4 Overige invulling taakstelling in begroting 2024

Bij de begroting 2024 besloten college en raad om met een pakket maatregelen de taakstellingen van het sociaal domein af te ronden. Dat pakket is toegelicht in de raadsinformatiebrief van 3 november. Het pakket is ook opgenomen in bijlage 2 en wel als volgt:

Begroting 2024, blz 217				2024	2025	2026	2027
	Restant taakstellingen budgetplafonds sociaal domein (Jeugd en Wmo)			2.849	2.485	5.962	5962
<i>Invulling begroting 2024</i>							
	Bezuinigingen met lage impact	Soc basis en to A		595	451	457	463
	- idem	WMO	A	194	194	194	194
	- idem	Jeugd	A	215	215	215	215
	Meicirculaire 2023 Jeugdhulp	Jeugd	B	-64	-64	-64	-64
	Meicirculaire 2023 compensatie aanzuigende werking eigen bijdrage	WMO	B		1.021	977	957
	Meicirculaire 2023 hogere indexering	WMO	B	646	646	646	646
	Extra rijks gelden Jeugd hervormingsagenda (advies VNG / Provincie) (bovenop de afdracht van	Jeugd	B	1.322	1.622	-114	-614
	Vervoersvoorzieningen, minder vraag	WMO	D	240	240	240	240
	BUG hogere rijksbijdrage	Participatiewe	E	1.854	1.854	1.854	1.854
	Nieuwe taakstelling subsidies (o.a. ontubbelen gemeentebreed)	WMO	A	-	750	1.500	1.500
		Totaal		5.002	6.929	5.905	5.391
Eindstand							
	Plus: bijgedragen aan de algemene middelen	E		-2.153	-4.444		
	Tekort: ontvangen uit de algemene middelen	E				57	571

De onderdelen zijn als volgt toegelicht in de raadsinformatiebrief van 3 november:

Bezuiniging impact laag - € 0,872 mln. (in 2027)

Om de resterende taakstelling uit de pre begroting 2021 (binnen Sociaal domein) in te vullen is gezocht naar diverse ombuigingen. Zo zijn de budgetten binnen Sociaal domein geanalyseerd op o.a. beïnvloedbaar en niet-beïnvloedbaar. De beïnvloedbare budgetten zijn tevens gecategoriseerd op impact laag, midden en hoog. Met impact laag is de verwachting dat dit ombuigingen zijn waarbij de inwoners in mindere mate geraakt worden in hun bestaanszekerheid, kansengelijkheid en gezondheid dan de maatregelen in de scenario's midden en hoog. Ook is sprake van een lagere impact op de ambities uit het coalitieakkoord dan in de scenario's midden en hoog. Ombuigingen op impact laag zijn ten gunste van de taakstelling gebracht en bedragen structureel € 0,872 mln.

Structurele voordelen meicirculaire SD - € 1,539 mln.

Dit betreft diverse taakmutaties c.q. overhevelingen die voortvloeien uit de meicirculaire 2023,

voornamelijk compensaties van het Rijk voor WMO, en vallen derhalve vrij ten gunste van de resterende taakstellingen. Dit betreft de volgende posten:

- Jeugd korting kinderen in een AZC (- € 0,064 mln. structureel),
- WMO-compensatie aanzuigende werking Huishoudelijke Hulp (€ 1,021 mln. in 2024, € 0,977 mln. in 2026 en € 0,957 mln. in 2027) en
- correctie prijscompensatie WMO Beschermd Wonen (€ 0,647 mln. structureel).

Effect hervormingsagenda (advies provincie) - -/- 0,6 mln.

Op basis van aanvullend advies van de VNG en de Provincie zijn de aanvullende afspraken inzake jeugdmiddelen hervormingsagenda verwerkt in de begroting. Dit betekent dat voor de jaarschijven 2026 en 2027 de middelen zoals die in de Hervormingsagenda zijn afgesproken als structurele en reële raming mee zijn genomen. Daarnaast mogen gemeenten in hun begroting rekening houden met een besparing op de uitgaven van € 500 mln. (op macroniveau) in 2025 en 2026 en vanaf 2027 € 511 mln. (op macroniveau) als gevolg van maatregelen die het Rijk zal uitwerken. Het effect van deze macrobedragen is zowel aan de lasten- alsook aan de batenkant in de begroting verwerkt. Per saldo heeft dit een effect op het budgettair kader van de begroting.

Voordeel vervoersvoorziening - € 0,24 mln.

Bij doorrekening van de budgetten vervoersvoorzieningen blijkt dat een onderuitputting aanwezig is van structureel € 0,240 mln.

BUIG-baten - € 1,854 mln.

Zoals ook uit de 1e bestuursrapportage 2023 bleek, is een voordeel op het saldo van de baten en lasten van de BUIG gelden aanwezig. Dit voordeel is nu vertaald in de meerjarenraming en is in mindering gebracht op de resterende taakstelling sociaal domein.

Subsidies-ontdubbeling - € 1,5 mln.

Om de resterende taakstelling uit de pre begroting 2021 (binnen Sociaal domein) in te vullen is gezocht naar diverse ombuigingen, zo ook op subsidies. Aangezien ombuigen op subsidies complex is, zal een onderzoek naar subsidies (binnen programma 6 – Sociaal domein) worden ingesteld, waaraan een taakstelling is gekoppeld van € 1,5 miljoen (€ 0,750 mln. in 2025 en € 1,5 mln. vanaf 2026). Deze taakstelling op subsidies, grofweg 10% van de subsidieportefeuille, zal ten gunste worden gebracht van de taakstelling uit de pre-begroting. De ambities uit het coalitieakkoord worden in het onderzoek Subsidies meegenomen mede omdat de subsidies met name worden verstrekt aan organisaties, stichtingen, verenigingen en bewonersinitiatieven. Het onderzoek heeft als doel om te beoordelen welke ingrepen de minste negatieve maatschappelijke impact hebben op het gebied van bestaanszekerheid, gebiedsgericht werken, kansengelijkheid en het bieden van zorg en ondersteuning dicht bij onze inwoners, passend bij onze sociale visie. Het onderzoek heeft tevens als doel om alle dubbels (vergelijkbare activiteiten bij verschillende instellingen) binnen de gemeentelijke begroting in beeld te brengen en uit te zuiveren.

Bijlage 1 De bezuinigingen van de pre-begroting

Tabel: de bezuinigingen 2021 zoals vastgesteld in de begroting 2021

Bedragen x 1000 euro

			2021	2022	2023	2024
2 WMO						
Pre-b alg	G4	budgetplafonds WMO		1.500	3.000	4.700
Pre-b	2.1	Afschaffen verlaging eigen bijdrage WMO	238	238	238	238
Pre-b	2.2	Inkomensafhankelijk maken van de forfaitaire meerkostenregeling WMO	200	200	200	200
Pre-b	2.3	Pilot "vergoeding kosten gehandicaptenkaarten" onderbrengen bij bijzondere bijstand	23	23	23	23
Pre-b	2.4	Aantrekkelijker maken PGB-hbh	150	350	550	750
Pre-b	2.5	Scootmobielen inregelen als algemene voorziening	75	165	225	300
Pre-b	2.6	Tarievenkorting begeleiding WMO	1.250	1.000	1.000	1.000
Pre-b	2.7	Aanhalen poortwachtersfunctie bij WMO begeleiding	pm	pm	pm	pm
Pre-b	2.8	Landelijke budgetten met bijbehorende rechten en plichten doorleiden naar aanbieders	pm	pm	pm	pm
Extra P-b	G8.1	afschaffen forfaitaire meerkostenregeling WMO B2	600	600	600	600
Extra P-b	G8.2	aanscherpen indicatierichtlijn HbH B4	200	500	500	500
Extra P-b	G8.3	aanscherpen indicatiestelling vervoer op maat B6	50	150	150	150
Begr 21	4b	Indicatiestelling Omnibuzz	12	15	120	220
Begr 21	4c	Indicatiestelling hulp bij het huishouden	35	110	1.080	1.185
Begr 21	4e	Nachtopvang singel 9 / Overmaze	100	100	100	100
Subtotaal WMO			2.933	4.951	7.786	9.966
3 Jeugd						
Pre-b alg	G4	budgetplafonds jeugd		1.700	3.400	5.100
Pre-b	3.1	Verbeteren afstemming subsidiering en inkoop	200	200	200	200
Pre-b	3.2	Meer maatwerkoplossingen en regie inzetten in gezinnen met complexe problematiek	331	331	331	331
Pre-b	3.3	Door stimulering pleegzorg en uitbreiden aantal gezinshuizen terugdringen van inzet klinisch verblijf	72	143	214	214
Pre-b	3.4	Alleen erkende bewezen interventies inzetten als geïndiceerde begeleiding Jeugd	293	293	293	293
Pre-b	3.5	Bonus/malussysteem inbouwen in DVO's om aanbieders te stimuleren uitstroom te bevorderen	100	100	100	100
Pre-b	3.6	Toegang tot dyslexiebehandeling in nauwere samenwerking met scholen vormgeven door professionals eerder te betrekken	25	25	25	25
Pre-b	3.7	Afschaffen specifiek innovatiebudget Jeugd	145	145	145	145
Pre-b	3.8	Schoolmaatschappelijk werk integreren in IGT	pm	pm	pm	pm
Pre-b	3.9	Transformatieplan GI's waardoor minder jeugdhulp wordt ingezet	130	130	130	130
Pre-b	3.10	50 Gezinnen aanpak incorporeren in reguliere werkwijze		100	200	300
Subtotaal Jeugd			1.296	3.167	5.038	6.838
4 Participatie						

Pre-b	4.1	Meer focus in re-integratie		750	1.000	1.210
Pre-b	4.2	Aanpassing governance MTB	75	150	150	150
Subtotaal Participatie			75	900	1.150	1.360
5 Armoede						
Pre-b	5.1	Verhogen termijn individuele inkomenstoelage (vervallen bij amendement)				
Pre-b	5.2	Generieke declaratieregelingen ombouwen naar maatwerk	pm	pm	pm	pm
Pre-b	5.3	Anders organiseren tegemoetkoming kosten aanvullende ziektekostenverzekering	pm	pm	pm	pm
Pre-b	5.4	Schrappen extra onderzoeken aanvalsplan armoede	25	25		
Pre-b	5.5	Geen nieuwe armoede app	-	-	-	-
Pre-b	5.6	Schrappen professionele coördinatie schuld en budgetbuddy's Trajekt	30	45	60	60
Pre-b	5.7	Bijzondere bijstand duurzame gebruiksgoederen o.b.v. tweede hands NIBUD	pm	pm	pm	pm
Extra P-b	G8-4	inkomensgrens bijzondere bijstand naar 105% E1				
Extra P-b	G8-5	verlagen bedrag individuele inkomenstoelage E3 (vervallen bij amendement)				
Extra P-b	G8-6	verlagen inkomensnorm declaratieregelingen naar 105% E4				
Extra P-b	G8-7	afschaffen tegemoetkoming kosten aanvullende ziektekostenverzekering	99	99	99	99
Extra P-b	G8-8	verlaging inkomensgrens kwijtschelding gemeentelijke belastingen E8 (vervallen bij amendement)				
P-b amend	a2	Stoppen met Liftjeleven (minimabeleid)	18	35	35	35
Begr 21	4f	No credit game over		100	100	100
Subtotaal Armoede			172	304	294	294
6 Toegang en Wijkteams						
Pre-b	6.1	Niet benutte SIF-gelden laten vrijvallen	165			
Pre-b	6.2	Anders organiseren "voordeur"/dienstverlening	500	1.000	1.500	2.000
Extra P-b	G8-10	meteen stoppen met sociaal investeringsfonds (zie ook 9.3)	200	200		
Begr 21	4g	Sociale teams		300	300	300
Subtotaal Toegang en Wijkteams			865	1.500	1.800	2.300
7 Gezondheid						
Pre-b	7.1	Verminderen vangnet OGGZ	-	95	95	95
Pre-b	7.2	Verminderen verslavingspreventie GGZ (Mondriaan)	-	30	30	30
Pre-b	7.3	Verminderen preventie en participatie GGZ (Mondriaan)	-	130	130	130
Pre-b	7.4	Verminderen inzet inloopvoorziening GGZ (Mondriaan)		25	50	75
Pre-b	7.5	Verminderen inzet mental health	-	30	30	30
Pre-b	7.6	Verminderen inzet en participatie GGZ/vangnet door verbinding van taken en inzet i.r.t. toegang			pm	pm
P-b amend	a1	Beperken inhuur FACT	42	42	42	42
Subtotaal Gezondheid			42	352	377	402
8 Sport en Onderwijs						

Pre-b	8.1	Innovatiemiddelen onderwijs aanpassen aan aantal scholen	14	21	30	42
Pre-b	8.2	Leerlingenvervoer verordening versoberen en strikter uitvoeren (relatie naar bestaand tekort van 310; zie overzicht)	60	60	60	60
Subtotaal Sport en Onderwijs			74	81	90	102
9 Samenkracht en Burgerparticipatie						
Pre-b	9.1	Schrappen werkbudgetten adviesraden anders dan Integrale Adviescommissie Sociaal Domein	44	71	110	110
Pre-b	9.2	Afbouwen flexibele subsidies vrijwilligersactiviteiten	150	150	150	150
Pre-b	9.3	Stoppen met Sociaal Investeringsfonds na de huidige coalitieakkoord (zie ook bij 6: G8-10)	-	-	200	200
Pre-b	9.4	Herijken vrijwilligersbeleid	70	100	120	120
Pre-b	9.5	Versoberen vrijwilligersdag	20	20	20	20
Pre-b	9.6	Verminderen budget Informatie en advies bij Trajekt	188	300	375	375
Pre-b	9.7	Anders organiseren mantelzorgcompliment	350	350	350	350
Extra P-b	G8-9	afbouwen flexibele subsidies vrijwilligersactiviteiten I5		90	150	150
Extra P-b	G8-11	stoppen met subsidie evenementen jongeren	140	140	140	140
Extra P-b	G8-12	stoppen met mantelzorgondersteuning	150	150	150	150
P-b amend	a3	Stoppen met match funding	13	25	25	25
Begr 21	4a	Kloppend hart		200	200	200
Subtotaal Samenkracht en Burgerparticipatie			1.125	1.596	1.990	1.990

totaal bezuiniging SD	6.581	12.851	18.525	23.252
Waarvan specifieke bezuinigingen pre-begroting	6.434	8.826	10.225	11.347
Waarvan extra bezuinigingen begroting 2021	147	825	1.900	2.105
Totaal specifieke bezuinigingen	6.581	9.651	12.125	13.452
Waarvan algemene taakstelling pre-begroting (budgetplafonds)	0	3.200	6.400	9.800

Bijlage 2 Realisatie van de bezuinigingen

Tabel. Uitgebreid overzicht afloop bezuinigingen (pre-)begroting 2021										
Soorten invulling, sturing			A. Het realiseren van de meeste bezuinigingsvoorstellen of met alternatieven							
			B. Het alsnog van het rijk ontvangen van bijdragen die te laag waren							
			C. De voordelen van een herinrichting van de inkoop van zorg of andere stur							
			D. De voordelen door minder klanten							
			E. Overige dekking sociaal domein							
				2021	2022	2023	2024	2025	2026	2027
Begroting 2021										
Bezuinigingen Pre-begroting en begroting			WMO	2.933	4.951	7.786	9.966	9.966	9.966	9.966
			Jeugd	1.296	3.167	5.038	6.838	6.838	6.838	6.838
			Participatiewet	247	1.204	1.444	1.654	1.654	1.654	1.654
			Soc basis en toegang	1.990	3.096	3.790	4.290	4.290	4.290	4.290
			Gezondheid	42	352	377	402	402	402	402
			Onderwijs	74	81	90	102	102	102	102
			Totaal	6.581	12.851	18.525	23.252	23.252	23.252	23.252
Berap 1 2023										
Ingefulde bezuinigingen tot berap 1			WMO	A	2.548	3.991	3.956	4.831	4.831	4.831
			Jeugd	A	1.296	3.167	5.295	5.010	4.767	1.866
			Participatiewet	A	247	1.204	1.444	1.654	1.654	1.654
			Soc basis en toegar	A	1.990	3.096	2.848	3.167	3.169	3.173
			Gezondheid	A	42	352	377	402	402	402
			Onderwijs	A	74	81	90	102	102	102
			Totaal		6.196	11.891	14.010	15.166	14.925	12.028
Niet ingevulde bezuinigingen										
Meer PGB's voor hulp bij het huishouden			WMO		150	350	550	750	750	750
Indicatiestelling hulp bij het huishouden			WMO		235	610	1.580	1.685	1.685	1.685
Budgetplafond WMO			WMO		-	-	1.700	2.700	2.700	2.700
Budgetplafond Jeugd			Jeugd		-		-257	1.828	2.071	4.972
Anders organiseren voordeur dienstverlening			Soc basis en toegang			442	456	454	450	450
Anders organiseren voordeur dienstverlening			Soc basis en toegang			500	667	667	667	667
			Totaal		385	960	4.515	8.086	8.327	11.224
Invulling via Berap 1										
Jeugd verblijf inkoop			Jeugd	C			1635	1635	1635	1635
Jeugd doelgroeparrangementen			Jeugd	C			779	779	779	779
Bureau Jeugdzorg minder klanten			Jeugd	D			609	609	609	609
Overige effecten			Jeugd	E			-684	-684	-684	-684
Minder gebruik van Persoonsgeb. Budgetten			WMO	D			717	719	721	717
Overige effecten			WMO	E			999	2.179	2.782	2.206
			Totaal		-	-	4.053	5.235	5.841	5.262
Nog in te vullen (restant taakstelling)										
			WMO				2.237	1.632	2.212	2.212
			Jeugd				-511	-268	2.633	2.633
			Participatiewet							
			Soc basis en toegang				1.123	1.121	1.117	1.117
			Gezondheid							
			Onderwijs							
			Totaal				2.849	2.485	5.962	5.962
Begroting 2024, blz 217										
Restant taakstellingen budgetplafonds sociaal domein (Jeugd en Wmo)							2.849	2.485	5.962	5962
Invulling begroting 2024										
Bezuinigingen met lage impact			Soc basis en toegar	A			595	451	457	463
- idem			WMO	A			194	194	194	194
- idem			Jeugd	A			215	215	215	215
Meicirculaire 2023 Jeugdhulp vluchtelingen			Jeugd	B			-64	-64	-64	-64
Meicirculaire 2023 compensatie aanzuigende werking eigen bijdrage WMO			WMO	B				1.021	977	957
Meicirculaire 2023 hogere indexering WMO-			WMO	B			646	646	646	646
Extra rijks gelden Jeugd hervormingsagenda (advies VNG / Provincie) (bovenop de afdracht van 6,3 mln zie hierna)			Jeugd	B			1.322	1.622	-114	-614
Vervoersvoorzieningen, minder vraag			WMO	D			240	240	240	240
BUIG hogere rijksbijdrage			Participatiewet	E			1.854	1.854	1.854	1.854
Nieuwe taakstelling subsidies (o.a. ontdubbelen gemeentebreed)			WMO	A			-	750	1.500	1.500
			Totaal				5.002	6.929	5.905	5.391
Eindstand										
Plus: bijgedragen aan de algemene middelen							-2.153	-4.444		
Tekort: ontvangen uit de algemene middelen									57	571

Bijlage 3 Bezuinigingen impact laag

Hieronder is bijlage 1 opgenomen uit de raadsinformatiebrief van 16 oktober 2023.

DATUM
16 oktober 2023

Bijlage 1 Bezuinigingen impact laag

Totaal overzicht van bezuinigingen met lage impact

		Jaar	Jaar	Jaar	Jaar
Taakveld naam	Bezuiniging	Jaar 2024	Jaar 2025	Jaar 2026	Jaar 2027
Samenkracht en burgerparticipatie	Eenzaamheid, maatjesproject	46.000	46.000	46.000	46.000
Samenkracht en burgerparticipatie	Inburgering	165.000	15.000	15.000	15.000
Samenkracht en burgerparticipatie	Vluchtelingenwerk	12.000	18.000	24.000	30.000
Samenkracht en burgerparticipatie	Werkbudget vluchtelingen	47.000	47.000	47.000	47.000
Samenkracht en burgerparticipatie	Ouderen wijkzorg	54.000	54.000	54.000	54.000
Samenkracht en burgerparticipatie	Schulddienstverlening "pas op je geld"	1.200	1.200	1.200	1.200
Samenkracht en burgerparticipatie	Toezicht kinderopvang (door GGD)	100.000	100.000	100.000	100.000
Wijkteams	Sociale (wijk)teams	70.000	70.000	70.000	70.000
Wijkteams	50-gezinnen maatwerkbudget	100.000	100.000	100.000	100.000
Inkomensregelingen	Kwijtscheldingsbeleid	0	0	0	0
Overige maatwerkarrangementen	Innovatie WMO	112.000	112.000	112.000	112.000
Jeugdhulp behandeling	Accountmanager externe verwijzers	50.000	50.000	50.000	50.000
Jeugdhulp zonder verblijf overig	Innovatiebudget	165.000	165.000	165.000	165.000
Maatschappelijke en vrouwenopvang	Regionaal projectleider GIA	82.000	82.000	82.000	82.000
Eindtotaal		1.004.200	860.200	866.200	872.200

1. Maatjesproject, "eenzaamheid" van Humanitas: financiering van dit project wordt gecontinueerd vanuit de landelijke SPUK middelen beschikbaar voor de lokale aanpak Eenzaamheid en niet meer van uit de huidige gemeentelijke middelen.
2. Uitvoering wet Inburgering 2021: incidenteel gaat het om een bedrag van € 150.000 op de extra middelen inburgering die we in 2024 ontvangen en vervolgens € 15.000 die betrekking hebben op de bekostiging van taalmaatjes van Humanitas. We verwachten geen nadelig effect, ten aanzien van de taalmaatjes, daar de inzet bekostigd kan worden vanuit een SPUK Wet Inburgering 2021
3. Vluchtelingenwerk: dit betreft de maatschappelijke begeleiding van statushouders die onder de oude wet inburgering 2013 vallen. De groep statushouders die vanuit de oude wet inburgering begeleid wordt, neemt steeds verder af, waardoor afbouw van dit budget mogelijk is.
4. Werkbudget Vluchtelingen: het werkbudget brengen we naar het peil van € 150.000, waardoor we kunnen voldoen aan onze afspraken met partners die invulling geven aan diverse projecten en losse activiteiten ten behoeve van de doelgroep statushouders en asielzoekers.
5. Ouderen wijkzorg: het huidige budget is grotendeels bedoeld voor communicatie richting ouderen en gedeeltelijk voor het meer laten bewegen van ouderen. In het kader van "Vitaal Ouder" zijn er alternatieve middelen voorhanden binnen de GALA-middelen, waardoor een omkering mogelijk is.
6. Opheffen website "pas op je geld": Er wordt weinig gebruik gemaakt van de website en er zijn voldoende andere verwijzingsbronnen beschikbaar waar meer gebruik van gemaakt wordt.

Raadsinformatiebrief

PAGINA
4 van 5

DATUM
16 oktober 2023

7. Toezicht Kinderopvang: betreft de structurele onder uitputting van dit budget. De taken kunnen nog steeds worden uitgevoerd met resterende middelen. Binnen het bestaande budget is er nog steeds een marge, om evt. extra inspecties te verrichten. Dit heeft te maken met wisselingen binnen de gastoudervang alsook de kinderopvanglocaties.
8. Organisatiekosten en werkbudget sociale teams: met het strategisch partnerschap WMO is deze taak overgenomen en is er geen nadelig effect voor de bewoners aanwezig.
9. Maatwerkbudget 50 gezinnen aanpak/doorbraakmethode: binnen de bestaande kaders en met toepassing van de handelingsruimte in de bestaande wet -en regelgeving kan invulling gegeven worden aan de doorbraakmethode zonder dat hier een apart budget voor nodig is.
10. Innovatiebudget Wmo: dit betreft aanjaagbudget dat in 2015 is ingesteld. Het budget is niet meer aangewend de afgelopen jaren.
11. Structurele inzet accountmanager externe verwijzers Jeugd: Betreft het toetsen van aangevraagde arrangementen via externe verwijzers als huisartsen en gecertificeerde instellingen. In overleg met de aanbieder vindt een beter passende zorginzet plaats en worden te hoge kosten voorkomen.
12. Innovatiebudget preventie of voorliggende voorzieningen
Dit betreft aanjaagbudget dat in 2015 is ingesteld. Innovatie vindt plaats vanuit de reguliere (subsidie)budgetten gericht op het voorliggend veld.
13. Regionaal projectleider Geweld in Afhankelijkheidsrelaties (GIA): de inzet van de projectleider werd eerder betaald uit SPUK-middelen die hier nu niet meer voor aan te wenden zijn. De werkzaamheden zijn gericht op de regio, waardoor de formatie ook zou moeten drukken op de regionale middelen die wij in Zuid-Limburg ontvangen.

Raadsinformatiebrieven

PAGINA
5 van 5